

Prosjaćenje djece tema novog dokumentarnog filma reditelja Nikole Vukčevića

Djetinjstvo oduzeto ulicom

Reditelj Nikola Vukčević

PODGORICA - Reditelj Nikola Vukčević i produkcijska kuća „Galileo“ počeli su rad na dokumentarcu o prosjačenju romske djece u Podgorici. Film će se snimati u partnerstvu sa NVO Progresivni film, u okviru projekta „Stop dječijem prosjačenju“. Finansijsku podršku pružio je Fond za aktivno građanstvo.

- Tužno podsjećanje na one kojima je ulicom oduzeto djetinjstvo, a time i budućnost. Sa grupom prijatelja radimo na dokumentarcu koji će ispitati modele ovog problema, smatrajući da je to važno – zapisao je juče reditelj Vukčević na svom Fejsbuk profilu. Izvršni direktor romske organizacije mladih „Koračajte sa nama – Phiren Amenca“ Elvis Beriša kazao je za portal FOS Media da dokumentarcem žele da ukažu na alarmantne scene iz Podgorice o prosjačenju romske djece. - Želimo da pitamo nadležne institucije šta rade povodom ovoga i zašto ne primijene za-

konske propise koji predviđaju novčane i zatvorske kazne za zanemarivanje i navođenje djece na prosjačenje - istakao je Beriša.

Ljudi koji prose, prema riječima Beriše, znaju da ih naša policija ne dira, pa se zato svake godine povećava broj prosjaka.

- Vikendom na ulicama Podgorice možemo zateći više od 15 djece koja prose do četiri sata ujutru. Policija zna za to, ali su, nažalost, prihvatili dječije prosjačenje i ne reaguju kada ih zateknu - rekao je Beriša za FOS Media.

Djeca, kako je istakao, najčešće su zlopotrijebljena u te svrhe. Roditelji ih, kaže, koriste kako bi prosjačenjem prikupili veći novac, jer su na djecu svi slabi. - Djeca su uzrasta od šest mjeseci pa do 16 godina. Uglavnom prose uz pratnju nekog od starije braće kojima redovno daju novac. „Zaradu“ preuzimaju roditelji, kasnije, po dolasku kući – kazao je Beriša za portal Fos Media.

J.N.

Radovi Angeline Janjušević u galeriji „Ilija Šobajić“

Imaginarne slike izgubljenog raja

Sa otvaranja izložbe minijatura Angeline Janjušević

NIKŠIĆ - Izložba „Put“, Angeline Janjušević, otvorena je u galeriji „Ilija Šobajić“. Umjetnica je predstavila 75 minijatura, u tehnici ulje na platnu. Na otvaranju je govorila istoričarka umjetnosti Kristina Radović. Janjušević je sopstveni mikrokosmos izmaštala i smjestila na slike malih formata - minijature (10x10 cm), na kojima je prenijela motivske odnose, gradeći svoj mali svijet na krljatici Gastona Balšara koji vjeruje da je stvaralačka moć umjetnika njegova sposobnost da stvori veliko u malom.

- Ove slike malih formata, realnih formi, u segmentima iz prirodnog okruženja, izrazito su individualnog karaktera i zasnovane na bogatom unutrašnjem iskustvu i doživljaju umjetnice, koja kroz minijature, svake godine, ispočetka, proživljava ritam izmjene godišnjih doba: hladne zime, vedrog proljeća, toplog ljeta i sumorne

jeseni, a kroz njih i izmjenu svojih emotivnih i duhovnih stanja. Pored realnih formi, arhaično i mitsko koje proizilazi iz svijeta podsvjesnog izbija iz minijatura Angeline Janjušević. Slike sadrže nadrealističke elemente u kontekstu mitološke, magične, izmaštane predstave, čija je suština podsvjesna, a okvir svjetlan. Na ovim slikama vidimo šumu, drveće, koje kako fizički tako i psihički poprma antropomorfne osobine, i baca čovjeku u lice njegov ogledalni odraz. - kazala je Kristina Radović. Kako je naglasila Janjušević, svaka njena izložba od 2011. godine ima u nazivu „Put“, a to je jedna čista linija koja prolazi rođenjem, život, mjesto ponovnog susreta zasnovanog na vlastitoj spoznaji svijeta, kao ontološke tvorevine u dimenziji čiste i netaknute prirode, prapočetak ljudskog bitisanja kroz razgranato drvo i žensku eteričnu siluetu. **M.R.**

PLJEVLJA: Nova arheološka istraživanja praistorijskog naselja u Doga-

Što prije zaustavi uništavanje

PLJEVLJA - Stručna ekipa Centra za konzervaciju i arheologiju počela je istraživanje arheološkog nalazišta iz perioda neolita koje se nalazi uz ugljenokop u Doganjama.

Praistorijsko naselje na lokalitetu Doganje podignuto je na lijevoj obali tj. riječnoj terasi Cehotine, čiji je tok danas izmješten zbog potreba rudnika. Centralni dio naselja bio je u blizini rijeke i zahvatao je veliki dio ravnice velike agrarne vrijednosti, koja im je bila osnovni izvor egzistencijalnih resursa. Danas vidljivi i sačuvani dio naselja nalazi se na samoj ivici ugljenokopa. U profilu je moguće uočiti ostatke stambenih objekata praistorijskih stanovnika.

Ranija istraživanja

Zbog ugroženog integriteta i posebnosti naselja u Doganjama prošle godine su, po hitnom postupku, u periodu od 25. juna do 10. jula, obavljena zaštitna istraživanja koja su imala preventivni karakter. Arheolozi pretpostavljaju da je centralni dio naselja uništen iskopavanjem rude.

- Osnovni cilj je bio da se utvrdi stanje lokaliteta, ispita karakter lokaliteta i na osnovu rezultata predlože mjere i aktivno-

STARAJA TAJNA: Presjek na lokalitetu Doganje

sti. Arheološkim istraživanjem došli smo do saznanja da je naselje zahvatalo mnogo veću površinu nego što se u početku mislilo, da lokalitet trpi konstantne devastacije već nekoliko godina i da je preostali dio nalazišta samo periferni segment koji zahvata oko 20% prvobitne površine. Lokalitet je proteklih godina bitno ugrožen iskopavanjem uglja. Vjerujemo da u ovom ciklusu istraživanja možemo doći do nalaza koji će biti dovoljno jak dokaz tezi da što prije treba zaustaviti dalje uništavanje – ističe arhe-

olog Nikola Borovinić.

Bogato nalazište

Na osnovu količine i sastava pokretnog arheološkog materijala pronađenog tokom istraživanja može se reći da je u pitanju izuzetno bogato nalazište iz perioda starijeg neolita, čiji su stanovnici pripadali starčevačkom kulturnom kompleksu.

- Za stanovanje su pripadnici starčevačke grupe koristili objekte tipa zemunica ili poluzemunica, koje su bile značajnih dimenzija. Na osnovu dosa-

dašnjih istraživanja ne raspoložemo sa dovoljno podataka da bismo znali tačne dimenzije objekta koji je definisan na osnovu velike koncentracije pokretnog arheološkog fonda pronađenog in situ – rekao je Borovinić.

Lokaliteti sa tragovima naseljavanja iz perioda neolita nije su brojni u Crnoj Gori, iako se može očekivati relativno velika naseljenost s obzirom na uslove koje pruža naša teritorija.

- Razlog tome je nedovoljna istraženost, o čemu nam naj-

Prikaz koncerata na međunarodnom muzičkom festivalu A tempo

Ogroman spektakl

PODGORICA - Nakon izuzetnih koncerata Crnogorskog simfonijskog orkestra, Chamber Jama, Narodnog orkestra bugarskog nacionalnog radija i Big benda RTS-a, na petoj festivalskoj večeri u okviru šesnaestog A tempa nastupili su Zagrebački solisti, a potom, naredne večeri, vokalni muški kvartert Ingenium iz Slovenije.

Zagrebački solisti

Ansambl Zagrebački solisti (osnovan 1953. godine) i nakon šezdeset četiri godine uspješnog postojanja, brojnih nagrada, priznanja, nastupa širom svijeta i više od sedamdeset nosača zvuka, koncertom pred podgoričkom publikom demonstrirao je visok profesionalni nivo i potvrdio epitet koji su ovaj čuveni sastav opravdano prate decenijama. Danas umnogome tome doprinosi i proslavljeni beogradski violinista - koncertmajstor ansambla Sreten Krstić (koji je angažovan i kao koncertmajstor Minhenske filharmonije). Za nastup u okviru A tempa Ansambl je odabrao poznate kompozicije iz Mocartovog opusa: „Divertimento“ u D-duru, „K136/125a“ i „Koncert za klavir i orkestar“ u A-duru, „K488“, kao i „Serenadu za gudače“ Petra Iljiča Čajkovskog. U Mocartovom Koncertu solistički dionicu je tumačio hrvatski pijanista Aljoša Jurinić koji je reputaciju istaknutog pijaniste mlađe generacije stekao, pored ostalog, pobjedom na takmičenju Robert Suman

u Cvikau, kao finalista takmičenja F. Šopen u Varšavi i laureat takmičenja Kraljice Elizabete.

Promjenljivog broja stavova, od jednog do devet, divertimento (od italijanske riječi divertire - zabavljati) je često u klasicizmu korišćen kao pogodna muzika koja je pratila različite društvene događaje, no, to ne umanjuje zahtijevnost ove partiture koncipirane u tri stava. Besprekorna saradnja izvođača predvođenih koncertmajstorom Krstićem bila je evidentna od samog početka prvog stava, postavljenu u brzom tempu sa značajki interpretiranim temama i sveukupnim tumačenjem Mocartovog stila, uz nadahnutu dinamičku nijansiranju. Interpretacija je kulminirala u završnom prestu, razotkrivajući koliko je muzikalnosti, talenta, rada i discipline neophodno da bi se sa zvučnom prozračnošću i energijom prezentovala poetika Mocartovog muzičkog jezika sublimirana u riječima - lakoća i jednostavnost. Tako su se uz stabilnu ritmičku pulsaciju, zaokružene melodijske fraze i dobru međusobnu saradnju izvođači predstavili u prvoj kompoziciji. Ostajući u Mocartovom opusu, u „Koncertu za klavir i orkestar“ ansamblu se pridružio Aljoša Jurinić, koji je soli-

stičku dionicu tumačio predano i nadahnuo, ostvarujući dobru saradnju sa ostalim izvođačima. Nakon prvog dijela koncerta publika je burnim aplauzom pozdravila izvođače, a pijanista je interpretacijom Šopenove „Etide“, br.25, op.12 prezentovao agilnost, dobru tehniku i muzički talent brušen u prestižnim školama (postdiplomac je na Muzičkoj akademiji Franc List u Vajmaru i usavršavao se tri godine kod čuvene gruzijske pijanistkinje i pedagoga Eliso Virsaladze).

U drugom dijelu koncertne večeri Ansambl Zagrebački solisti je interpretirao „Serenadu za gudače“ P. I. Čajkovskog za koju se često ističe da predstavlja „odraz unutrašnjeg stanja kompozitora“. Imajući u vidu da prvi stav ove (četvorostavačne kompozicije) predstavlja svojevrsni omaž V. A. Mocartu (koga je Čajkovski nazivao Hristom muzike), oni su programski vrlo smisleno zaokružili koncert. S tim u vezi, prepoznatljiva tema postavljena u prvom stavu, nakon valcera i elegije, vjerodostojno je interpretirana u finalu, čime je, u dramaturškom smislu, uz podsjećanje na genijalnost oba umjetnika, Mocarta i Čajkovskog, zaokružena početna muzička misao. Burni aplauzi

UBJEDLJIVO: Vokalni ansambl „Ingenium“

publike izmamili su izvođenje dvije kompozicije na bis - „Allegro“ iz Mocartovog Koncerta i stav iz „Holdbergovih varijacija“ E. Griga, čijim su interpretiranjem izvođači, još jednom, pokazali ogroman spektar kvaliteta koji ih čini jednim od renomiranih ansambala u regionu.

Ingenium

Krećući se ka završnici A tempa, na šestoj festivalskoj večeri, uz žanrovski vrlo raznolik repertoar, predstavili su se članovi vokalnog ansambla Ingenium iz Slovenije: tenori Blaž Strmole i Domen Anžlovar, bariton Matjaž Strmole i bas Jan Kuhar. Ansambl je formi-

njamama

aviti

Lokalitet Doganje bogatstvom i umjetništvom i općinom koja daje visoki međunarodni značaj istraživanju mnogih lokaliteta vezanih za period starijeg neolita

bolje svjedoči pronalazak ovako vrijednog lokaliteta kao što je Doganje. Posebnu rijetkost predstavljaju praistorijski lokaliteti na otvorenom. Iz vremena neolita, do sada su u Crnoj Gori otkrivena svega tri lokaliteta (ne računajući Doganje) i to sva tri u sjevernom dijelu: Beran krš i Kremeštica u okolini Berana i Trnje u okolini Bijelog Polja - podsjeća Borovinić.

Međunarodni značaj

Na lokalitetima Beran krš i Kremeštica vršena su arheološka istraživanja, pa su pored keramičkih fragmenata, kremenih i koštanih alatki, pronađeni i tragovi kuća. Na lokalitetu Trnje nije bilo istraživanja, ali su otkriveni fragmenti kućnog lepa, što ukazuje na posto-

Poznavali vještinu tkanja

Osnovne privredne grane žitelja u Doganjama su bile zemljoradnja (manje kamene sjekire i fragmentovani kameni žrvnjevi), stočarstvo (kosti govečeta, koze, ovce) i lov (kremene strelice). Pronalazak nekoliko cijelih i fragmentovanih pršljenaka ukazuje nam da su stanovnici objekta poznavali vještinu tkanja. - Apsolutna starost nalazišta će nam biti poznata uskoro jer smo uputili dva uzorka na analizu ugljenikovog izotopa C14, a relativnom metodom datovanja koja se bazira na komparaciji materijala sa lokalitetima u okruženju, možemo reći da je očekivana starost u rasponu 6100 - 5500 godina prije naše ere - kaže Borovinić.

janje nadzemnih kuća.

- Analizom fragmenata keramičkih posuda utvrđeno je da kulturni slojevi sa lokaliteta Beran krš i Trnje pripadaju vinčanskoj kulturi, te su hronološki mlađi od slojeva sa Kremeštica. Ostaci starčevačke kulture, starije faze neolita, otkriveni su na lokalitetu Kremeštica i Doganje. Nijedan od pomenutih lokaliteta nije istražen u svom punom kapacitetu, već samo parcijalno. Lokalitet Doganje predstavlja, do sada, najveći neolitski lokalitet na otvorenom u Crnoj Gori, a svojim bogatstvom i jedinstvenošću opravdava visoki međunarodni značaj u rješavanju mnogih pitanja vezanih za period starijeg neolita - poručuje Borovinić.

V. SIMUNOVIĆ

ar kvaliteta

D. MILJANIĆ

numera, od duhovnih, tradicionalnih do vrlo interesantnih aranžmana popularnih melodija kroz različite karaktere i stilove, isticali su umjetničke sposobnosti, a posebno nadahnutim izvođenjem djela „Noć“ F. Šuberta. Tenor Blaž Strmole solističkim nastupima u kompoziciji „Sa nama je Bog“ P. Česnokova i ruskoj narodnoj pjesmi „Večernje zvono“ (koju je i aranžirao), ostavio je utisak kompletnog umjetnika voluminiziranog glasa i dobre tehnike. Takođe, skladni dijalozi tenora i baritona bili su posebno upečatljivi u ruskoj kompoziciji „Večernje zvono“. U šaljivim popjerkama „Seljaci koji mlate žito“ i „Momče ne luduj previše“ uz sola baritona živahnim ritmovima i preciznim akcentima dočarali su duhovite tekstove popijevki. Zanzrovski široko postavljenim programom i veoma interesantnim aranžmanima, od kojih se istakao i onaj za crnogorsku narodnu pjesmu „Još ne sviće rujna zora“ (B. Strmola), vokalni kvartet Ingenium uspješno je zaokružio još jedno festivalsko veče uz kompoziciju „Dođi“ Parnog valjka, izvedenu na bis i neskrivenu želju publike da što češće slušamo vokalne sastave.

Jelena JOVANOVIĆ
-NIKOLIĆ

ran 2009. godine i kompletan sastav pored navedenih upotpunjuju dva ženska vokala. Brojni nastupi u Evropi, kao i apsolutna pobjeda na takmičenju u Bad Išlu 2013. godine, dali su podstrek mladim umjetnicima koji su od Državnog fonda Slovenije za kulturne aktivnosti nagrađeni Zlatnim amblemom. Numerom „Pripremite svoja srca“ renesansnog kompozitora Jakoba Galusa iz Slovenije, uveli su nas u neskakadašnje muzičke momente, u kojima su kroz osamnaest kompozicija demonstrirali zbog čega se ljudski glas smatra najsavršenijim izvođačkim aparatom. Interpretacijama različitih

Crnogorska premijera predstave „Jami distrikt“ Kokana Mladenovića u Tivtu

Bolno suočavanje

TIVAT - Pozorišna predstava „Jami distrikt“, koju su producirali tivatski Centar za kulturu, Bitef teatar iz Beograda, novosadski Think tank studio i Festival Maszk iz Segedina, premijerno za Crnu Goru izvedena je u velikoj sali Radničkog doma „Gracija Petković“. Okončana je višeminutnim aplauzom fascinirane publike.

Po tekstu Milene Bogavac, dokumentarnu pozorišnu predstavu o najstarijoj naciji na svijetu režirao je Kokan Mladenović, muziku je uradio Marko Grubić, a kostime Ivana Nestorović. U predstavi glume Isidora Simijonović, Jelena Graovac, Nina Nešković, a muziku izvodi grupa „Vrooom“, koju čine Jamal al Kiswani, Marko Grubić i Nemanja Dragaš.

Po formi, predstava je fragmentarna i postmoderna, a njen važan dio čini video rad, sastavljen od različitih sekvenci koje podržavaju formu lažnog dokumentarca u kome se čuju izjave različitih politi-

Scena iz predstave „Jami distrikt“

čara, donosilaca odluka i vladostodržaca, a prikazuju se i lažna izdanja nacionalnih dnevnika i drugih informativnih emisija.

Odgovori na pitanja: „Šta se zbiva kada se na tromedi Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine pronađe najstarije naselje na svijetu?“ i „Zašto se na naciji, filozofski i sociološki konstrukt nastalom u 19. vijeku, sve temelji u 21. vijeku?“, vode ka samozapitanosti i poraznom priznanju da pojedinac razmišlja kao dio grupe ili

STEVAN KOPRIVICA:
Ako u pozorištu tražimo katarzu, onda smo je dobili ovom predstavom

zaokruženog sistema, što vodi ka tragičnim posljedicama. - Kokan Mladenović gradira

samog sebe u svojoj pobuni, subverziji i suočavanju nas sa nekim zastrašujućim istinama. Ako u pozorištu tražimo katarzu, onda smo je dobili ovom predstavom. I to onu bolnu, strašnu katarzu u aristotelovskom smislu. Ovo nije aristotelovsko pozorište, ali vrsta, postdramska sigurno jeste, uopšte nije bitna ukoliko izaziva ovakvu i ovoliku uznemirenost i bolno suočavanje sa svim onim što nam je donijelo vrijeme u kome živimo posljednjih par decenija. Čini mi se da za ovu predstavu treba i živaca i želudaca da bi se svarila i da bi se primila.

Ovo je vrhunski teatarski čin, prava pobuna koju, mislili smo, pozorište više ne može da donese, a vidjeli smo da to i te kako može - kazao je nakon premijere dramski pisac Stevan Koprivica. Tivčani su imali priliku da i sinoć gledaju „Jami distrikt“. Večeras u 20:30 sati, predstava se igra u hercegnojskoj dvorani „Park“.

S. KRSTOVIĆ

Izložba slika Aldemara Ibrahimovića otvorena u galeriji „Most“

PODGORICA - Slika Aldemara Ibrahimovića je svojevrsan „rožajski čilim“ uravnoteženih odnosa svih građivnih elemenata - istakla je istoričarka umjetnosti i likovna kritičarka dr Anastazija Miranović otvarajući preksinoć Ibrahimovićevu izložbu u galeriji „Most“.

Brojna likovna publika posjetila je izložbu organizovanu povodom obilježavanja 23 godine postojanja ove galerije.

Lako se odričemo

Anastazija Miranović zapisala je u tekstu kataloga da uzvišeno „sveto trojstvo“ za umjetnika predstavljaju priroda/predio, arhitektura i čovjek.

- Da, ono sve što nas okružuje i što čini taj naš vizuelni svijet koji nas obogaćuje, oplemenjuje, formira nas ovakve kakvi jesmo. To je, u stvari, suština mojih slika - ti neki detalji, fragmenti iz mog života, fragmentacija moje životne stvarnosti ili transponovanje prirodnih struktura i tekstura i onoga što je čovjek stvorio u likovni, vizuelni izgled - istakao je Ibrahimović.

Na izložbi je predstavio ciklus rađen prije pet godina. Kako je kazao, „pokušava da ga usavrši, dovede do nečega što je vri-

Otvaranje izložbe slika A. Ibrahimovića u galeriji „Most“

jedno, kvalitetno“.

- Na neki način na slikama pokušavam da upozorim na to da nestaje to što su naši preci gradili. Treba čuvati i ono što je u našim kućama. Postoji priča kako jeftino prodajemo i mijenjamo čilime za tepihe iz Turske i Bugarske. Lako se odričemo nekih vrijednosti. Pokušavam na slikama i na to da upozorim. Posebno arhi-

tekturu treba čuvati - smatra Ibrahimović.

Arhitektura slike

Anastazija Miranović ocijenila je da nerijetko arhitektura na Aldemarovim slikama poprma karakterne obrise ljudskog.

- Umjetnikove arhitektonske konstrukcije produkt su vlastite „arhitekture uma“, izra-

Večeras omaž Olgi Perović

Omaž nedavno preminuloj akademkinji Olgi Perović biće održan večeras u 20 u kosoj sali Narodne biblioteke „Radosav Ljumović“. U programu učestvuju istoričarke umjetnosti Ljiljana Zeković i Ljiljana Karadžić, slikar Nikola Vujošević i vlasnik galerije „Most“ Branko Kovačević.

staju iz prirode - čvrsto, stameno, oljudeno, razuđeno. Krovovi, prozori, ograde, obrisi, siluete... čuvaju memoriju rožajске kuće, tipične spratne konstrukcije i s vizura čistih obzorja tvore ličnu arhitekturu samouobličavanja - ocijenila je Miranović. **A.D.**

Scena iz predstave „Učene žene“

D. MILJANIĆ

„Učene žene“ na Velikoj sceni CNP-a

PODGORICA - Predstava „Učene žene“, koju je po tekstu Žan-Batista Pklena Molijera režirao i adaptirao Jagoš Marković, biće izvedena večeras u 20 sati na velikoj sceni Crnogorskog narodnog pozorišta. Uloge tumače: Mirko Vlahović, Nada Vukčević, Kristina Obradović, Petar Vlahović, Julija Milačić, Momčilo Otašević, Petar Burić, Mišo Obradović, Jelena Nenezić Rakočević, Branimir Popović, Aleksandar Gavrančić, Filip Đuretić, Goran Vujović i Marko Todorović. Scenografiju i izbor muzike potpisuje reditelj Marković, kostimografiju Marija Marković, scenski govor Ljiljana Mrkić-Popović. Asistentkinja režije je Tara Lazarević, a izvršna producentkinja je Nela Otašević. **R.K.**